

נגיעות מפרשת השבוע תצווה

הרב משה צבי וקסלר מביא את הפסוק הראשון בפרשתנו " וְאַתָּה תְּצַוֶּנָּה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר... " ומביא אמרה חסידיית האומרת, שבכדי לצוות על השני ולומר לו מה לעשות, עליך להיות אתה, בלי הצגות, להיות אמיתי ללא תחפושות ולשמש דוגמא לזולת. רק כאשר אתה 'נאה דורש - נאה מקיים' אזי דבריך נשמעים ונעשים.

על רקע מערכת הבחירות הסוערת שתקבע את ההנהגה הבאה יש רעיון דומה המובא על הפסוק " שָׂאוּ, אֶת-רֹאשׁ כָּל-עַדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, לְמִשְׁפַּחְתָּם... אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית-אָבֹתָיו. " (במדבר ב-ד) מדוע מי שאמור להיות 'ראש עדת בני ישראל', אמור להיות 'ראש בית אבותיו'? אלא כדי להיות 'ראש עדת ישראל', עליו להיות קודם כל ראוי להיות 'ראש' בביתו שלו. אם בביתו הפרטי, האנשים הקרובים אליו רואים בו דוגמא אישית ופיו ולבו שווים, אז גם בחוץ אנשים יקבלו את מעמדו וישימו אותו לראש עליהם. אם אדם אינו מקובל על קרוביו הוא אינו ראוי להנהגה. על ארון העדות נאמר " מִבֵּית וּמְחוּץ תְּצַפְּנוּ ". (שמות כה' יא) כדי שהתורה שלמד התלמיד-החכם תהיה במקום של השפעה, צריך שהוא יהיה מודל לחיקוי - לא רק 'בחוץ' אלא 'מבית ומחוץ תצפנו' - ציפוי הזהב שהוא סמל של טוהר ושלמות צריך להיות בתוכו כפי שנראה בחוץ. וכדרשת חז"ל בגמרא [מסכת יומא דף ע"ב ב:]: "כל תלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו תלמיד חכם". משמע, שלהיות תלמיד חכם בעל השפעה, לא די שיהיה בעל ידע, אלא על עולמו הפנימי להיות זהה להופעתו החיצונית, ובלא זאת לא ייחשב לתלמיד חכם. על תלמידי החכמים לחשוב על קידוש התורה וקידוש ה' גם במעשיי היום יום. עליהם להיות דוגמא טובה וללכת בדרך התורה ובדרך ארץ אחרת יתנו נשק למקטרגים שיהפכו זאת לחילול ה'.

הרב חיים נבון שואל למה הנגיף מידבק, והחסון לא? - ומסביר תחשבו על עולם שבו הנוגדנים מידבקים עולם כזה היה קל בהרבה. בפרשת השבוע יש פסוק שאומר: "כל הנוגע במזבח יקדש". על פי פשוטו, הוא אומר לכאורה שהקדושה מידבקת. אך ההלכה צמצמה את הפסוק הזה לסיטואציה מסוימת מאוד. למעשה, הטומאה מידבקת, אך הקדושה לא. גם הטהרה אינה מידבקת. כשאדם טמא נוגע באדם טהור, לא הטמא הופך טהור אלא הטהור הופך טמא. זו עובדה מדכדכת בנוגע לעולמנו: נגיפים מידבקים ולא נוגדנים. רכילות מתפשטת הרבה יותר מהר מאשר עיונים מעמיקים. חדשות כזב מופצות במהירות בעוד מידע אמיתי מדדה לאטו.

לצד זאת, צריך לזכור שכל זה נכון רק בנוגע לטווח הקצר. בטווח הארוך, האמת משאירה משקע עמוק הרבה יותר מאשר השקר. פייק-ניוז נפוץ מהר, אבל גם מתפוגג מהר. בטווח הארוך, וכיום אפילו בטווח הבינוני, האנושות מתגברת על מגפות. גם בישראל 2021, בסך הכול רוב גדול של הזכאים לחיסון אכן התחסנו והמחקרים מראים את יעילותם של החיסונים ואת עמידותם של המחוסנים בפני המגפה ובעזרת ה' הנגיף בסופו של דבר ילך וידעך.

כל זה נכון בטווח הארוך וחשוב וכדאי לזכור זאת אלא שהבעיה היא שהנטייה האנושית היא להתמקד רק בטווח הקצר וכמוה כרוב המדווים והמחלות, גם היא מידבקת... נזכור כולנו במיוחד כעת בימי הפורים כשסכנה גדולה ריחפה על עמנו ונעלמה גם היא עם הזמן ואילו עם ישראל שרד צמח והתפתח ובע"ה בסופו של דבר " לַיהוָה יִתְּנָה אוֹרָה וְשִׁשְׁן וַיִּקָּר ".

שבת שלום פורים שמח .

שלר איתן

לעילוי נשמת אבי, מורי ורבי אברהם חנן בן נתן ואטל ז"ל